

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 3 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 3 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecseyház földszal a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 3 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszorint

Nyilvántartás: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébutt a postahivatalok utján.

Politikai napi szemle.

Ugy látszik, hogy Bismark grófnak a porosz állam vezetésétől egyidőre történt visszalépése éppen nem hátráltatja a porosz kormányt abban, hogy osztrák-magyarellenes politikájával most már csaknem egész nyíltan ne igazgasson. Daczára azon kimért nyugalomnak, a melylyel az osztrák-magyar sajtó az éjszak-németországi hírlapoknak, a vöröskönyv és gr. Beust elleni kifakadásait fogadta, Berlinben még sem szünnék meg minden áron csomót keresni még a kákán is, s izgatni a közvéleményt. De igen nagyon csalódnak Berlinben, ha azt hiszik, hogy a megtámadások és kifakadások hevességének fokozásával az osztrák-magyar sajtót provokálhatják, s ez által a régi hírlapi harczt, s annak kimaradhatatlan következményeit előidézik. — Hadd nevezzék a vöröskönyvet ott Berlinben értéltelen parlamentáris komédiának, (bár magunk sem tulajdonitunk annak nagyobb fontosságot,) annyi bizonyos, hogy a legrosszabb vöröskönyv is mindig többet ér az olyanál, a mi nem létezik, s a porosz kötőlőkódések már egyáltalán senkit meg nem lephetnek, sőt azon tudnánk végtelenül csudálkozni, ha a porosz sajtó a vöröskönyv megjelenését elmulasztotta volna felhasználni osztrák-magyar ellenes érzelmeinek nyilvánítására. — Meg is ragad a porosz sajtó minden alkalmat, amiből valami megrovást idézhet Ausztria fejére. Így alig van porosz lap, mely igen élesen ki ne kelne az osztrák kormány azon általunk sem helyeslett álláspontja ellen, melyet a legközelebb megtartatni akart lengyel egyesülési ünnepély ellenében elfoglalt. Ez ügyben a „N. D. A.“ a következőket írja: „Az osztrák kormány Gallicziában nagy ingerültséget idézett elő, a midőn Lengyelország és Lithvánia háromszázados egyesülésének augusztus 11 és 12-én Lembergben is megtartani célzott emlékünnepeit betiltotta. A lengyel sajtó alig talál szavakat, hogy ezen eljárás felett elkésredését nyilvánítsa, s ez eljárást mint mindig idegen befolyások következményének tekintik. Különbön a magyarországi jobboldali sajtó kötelességéhez híven helyesli a kormány betiltó rendeletét, s a porosz lapok mintegy kárörvendve hivatkoznak arra, hogy a magyar journalistika még magánál az osztrák kormánytól is conservatívabb irányt kezd követni. Bizony sok tekintetben igaza van, a jobb oldali lapokat illetőleg.

Párisi tudósítások szerint a senatus rendkívüli ülésének megnyitása aug. 2-án fog megtörténni, s ugyanakkor a miniszterium kebelében jelenleg kidolgozás alatt levő tervrajza a jul. 12-iki reformigéreteknek, a senatus elébe fog terjesztetni, úgy hogy a senatus már első ülésében azon helyzetben leend, hogy a kormányi előterjesztések megbirálására bizottmányt nevezhet ki. A bizottmány munká-

lata a „Patrie“ szerint csupán legfeljebb egy hetet vehet igénybe, úgy hogy már kilenczedikén a plenum veheti azt tárgyalás alá, s ha a tárgyalás 5-6 nap alatt végbemenend, a reformok szentesítése még Napoleon napján megtörténnék.

Az angol alsóház a kormány és a felsőház közt az egyházi ügyben létrejött egységet helyben hagyta, úgy hogy ezen fontos ügy a mi annak parlamenti tárgyalását illeti, most már minden pontjában befejezettek tekinthető.

Spanyolországban a legújabb hírek szerint a viszonyok meglehetősen aggodalomra nyujtanak alkalmat, miután a kormány már most is szükségesnek tartja a közbátorság fenntartására specialis rendszabályokhoz nyulni. E rendeletek első sorban a Spanyolország éjszakai részében kezdődő carlista mozgalmak által idézettek elő, miután biztos tudomás szerint a carlisták legközelebb valami döntő csint akarnak elkövetni. Azon hír, hogy Don Carlos még mindig Franciaországban van, nem zárja ki a carlista forradalom kitörése lehetőségét, mert az Don Carlos jelenléte nélkül is megtörténhetik.

Török- és Görögország közt a viszonyok a legkedvezőbbben kezdetek alakulni. A török követ a szultán egyenes parancsára képviselni fogja uralkodóját a görög király 2-od szülött fiának keresztelójén. — A görög hadsereg és hajóhad reductiója is nemsokára foganatosittatik, a mi pedig csupán a Törökországgal való tartós béke biztos reményében realisálható.

Ujdonságok.

* A lövöldében a tegnapielőtti lövőgyakorlat folytán, történt 364 lövés, kör volt összesen 148. Lövéseikkel különösen kiténtették magokat Jenei István, két négyest, Klekner Manó szinte két négyest találván, és Papp György, ki szegélyésével elnyerte azon hordó érmelléki bakarbort, mely ez alkalomra a legjobb lövés jutalmazására kitézetett.

— A debreczeni augusztusi vásár ideje több naptárban hibásan van kitéve. Szükségesnek tartjuk tudatni, hogy a juhvásár augusztus 5-én, 6-án, az elővásár 8-án, a rendes vásár 15-én tartatik.

— A kapitányi hivatal tegnapielőtt egy szekér éretlen diunyét elkoboztatott.

— A főpiacson két bolt van évek óta bezárva, annélkül, hogy valakinek hasznót hajtana. Nem kívánunk senkinek magán és vagyoni viszonyaiba avatkozni; s elismerjük, hogy vagyónával kiki szabadon rendelkezhetvén, megfontolja, hogy miért mond le ez, vagy amaz jövedelemről, a mivel ismét új vagyont szerezhetne.

Hanem azon tény, hogy ama két bolt tán 10 év óta is be van zárva a főpiacson, a

sajtó képviselőinek is van joguk felemlíteni, a mit csak is sajnálattal constatálhatunk.

Mert, ha a tulajdonos csakugyan nem akar jövedelmet venni e vagyónából, tán át lehetne annak haszonvételeit valami jótékony célra engedni.

A két bolt tulajdonosnője sok szép jelét adta jótékonyosságának, s a közügyek iránti érdekeltségének, miről egyebek közt, az ez előtt 20 évvel időből is, szép példákat tudnánk felhozni.

Ha felgondoljuk, hogy e 2 bolt évenként legalább 500 forintot, s így 10 év alatt 5000 frtot jövedelmezne: mily tekintélyes alap tétethetnék le ebből a polgári, vagy kereskedelmi iskola részére, melyek virágzóbbá tetele mindenkinek hő óhajta.

Azért is, egész tisztelettel és komolysággal kérjük fel a tulajdonos asszonyságot, hogy sziveskedjék e tárgyban fontolóra venni azt, hogy az elvesztett jövedelemhez képest, minő hasznos lenne, e két boltot közcélra jövedelmeztetni; mi által egy nagy szükségén lehetne segíteni, s maradandó emléket emelni a jőért, szépért hevülő kebel nemes érzelmeinek.

Szerencsésnek éreznők magunkat, ha e szerény felszólalásunk, mit a tisztelt asszonyság iránti öntudatos szerénységgel, s a közügy iránti érdekeltségéből teszünk, valami realis eredményt vonhatna maga után!

— Aszalai Kónya József, ki folyó hó 24-én temettetett el városunkban 10,000 frt erejéig volt biztosítva a Gresham-társulatnál. Az életbiztosítás előnyössége és jótékonyossága e példából is kitétszik; s különösen ajánlatos a Gresham életbiztosító társulattal szerződés, mely sokkal kedvezőbb feltételeket enged a biztosítóknak, mint más társulatok; a mellett elég garantíát is nyujt a miről számos éven át megszilárdult anyagi helyzete eléggé kezeskedik.

— A katonaszállásolás f. évi aug. 1-jével a hatvanutczai városrésze kerül. — Kis-Hatvanutcza gyalogjárdája kiburkoltatása, most már teljesen elkészült.

— A csatornázás városunkban igen szépen halad előre, ezuttal a Csapó városrészben csapóutcán kis szappanutczától a Csicsogóig való rész van munkálat alatt.

— A multhéten egy veszettnek nyiltott eb akadé az estenden hazafelé téro csapóutczai csürhe közé, s több sertést megmárt. Miután a kondás semmi módon nem tudta eltávolítani, végre egy házból puskát kért, s a kutyát meglötte. A sertések a meglött kutyát nemcsak hogy darabokra szaggatták, hanem legnagyobb részét fel is emésztették. A sertések nagyobb része gyógykezelés alatt van, azonban nem leendett felesleges hatóságilag is intézkedni a nagyobb baj és veszély kikérelése végett.

— Hymen. Tegnapi vezette oltárhoz Draveczky Gyula földbirtokos a kedves és

szellemes Fényes Erzsik a városunk egyik érdemes lakosának Fényes Menyhért urnak leányát. Áldást kívánunk e szívből eredett frigyre.

□ A kereskedő ifjak önképző-egylete jul. 25-ik közgyűléséről. T. elnök Csanak József ur jelen nem létében, a elnökségre felkért Makó István r. tag, igen szép s tartalomdus beszéddel nyitvány meg a gyűlést, mely sajnálatát fejezi ki Csanak J. elnök ur távolléte miatt — kit körülményei akadályoznak a gyűlésen megjelenni.

Rövid kivonatban vázolja az ideigl. választmány működését, helyes tapintattal szolt az egylet céljairól, kintartásra buzdít bennünket a szellemi téren — végül a közgyűlés szives elnézését kérve — felszólítja a titkár az évi jelentés megtételére.

Titkár Máté Ferenc felolvastván a jelentést, mind az anyagi mind aszellemi siker kielégíthetőnek mondható, mert dacára, hogy az egylet beruházásokba 984 frtot fektetett, az alapítványokból 500 forint van a takaréktárban letéve. Szellemi haladásunk jelentékenyebb mozzanatait, ellencéink (ha ugyan még lehetnek) meggyőzésére, a tényleges megalakulástól kezdve, a következőkben foglalom össze:

Köztestületben álló elnökünk Csanak József ur az egyletet megnyitó emelkedett szellemű gyakorlati felolvasást tartott, melyben az ifjuságnak kijelölé az irányt a legezelszerűbb s legbiztosabb haladásra. Lobmayer J. ur (ki sajnálatunkra Debreczenből távozott, hogy sokoldalú tanulmányait a közönség javára hazája érdekében érvényesítse) Cobden Richard Angolhon nagy államférfia s kereskedelmi kapacitásáról tartott igen érdekes — s tanulságos felolvasást (mit fájdalom a rozsol választott idő miatt csak 40 tag hallgathatott). Ajan. hóban rendezett táncvizsgálatom — felülfizetésekben 384 frt. — jövedelmezett e könyvtár javára, a részint e pénzen vásárolt részint természetben adományozott könyvtár méltán megérdemli a figyelmet, kevés ugyan de tartalmas, ott van Buckle Geschichte der Civilisation in England — Moleschott Der Kreislauf des Lebens — világhírű munkák; — kereskedelmi szakmunkák közül Ditscheiner, a páratlan Schvebe — Andree, Schmidt, Bleubtreu, — nemzetgazdasági Kautz s Mangold munkái — Carey Társadalmi tudomány — Szótárak, Ismerettárak — Horváth történelmi munkái — Josika, Jókai, Dumas regényei — szóval bármely szakmában — avagy mulattató szép irodalmi munkákban — van választás.

A titkári jelentés után, K. I. hosszab indokolással a megválasztandó könyvtárnoknak kéri a közgyűlést 50 frt. évi tiszteletdíjt megszavazni, de egyszersmind tegye felelőssé minden általa kiadandó könyvről, s tétessék kötelességévé a választmány által meghatározott időben mindenkori tagok rendelkezésére állani.

Ez indítvány egész terjedelmében általános

TÁRCZA.

Kisvárosi fényképek.

— Ezer menykő!
— Pardon!
— Patvarba, de tyukszemem...
— Kérem rövidlátó vagyok.
— Az más.
— Mi a manó, csak talán nem képzelé ön, hogy készakarva ejtettem utamba lábujjait?...
— Ej uram nem vagyok barátja a szószaporításnak!
— Bah! mily őszinteség! tehát neheztel?
— Nem, mert ha az ön ügyetlensége bosszantott volna, azóta már név- és lakjegyzékem kezei közt van.
— Most sem árt az uram, miután ohajtánám ismerni azon egyént, kinek tyukszeméhez már ugys van szerencsém.
— Nevem Rozmaring Arisztid.
— Örvendek.
— Van kétezer hold földem, telivér hátlovam s egyenruhás inasom.
— Minő nagy szerencse, már t. i. az, hogy a véletlen ily kitünő urasággal karamboláztatott meg!
— Hát mi a g a kicsoda?
— En egy vidéki lap szerény tárczairója vagyok.
— Derék! no ugy felkérem, legyen olyan jó, — ny o m t a s s a ki bogárszínű agaramat, talán híreből ismeri is?
— Nincs szerencsém.
— Kár! tehát megteszi?
— Vagyis, hogy agarát kinyomtatom-e? — sajnálom uram, de épen most szándékozom belépni az állatkinzás elleni egylet tagjai közé.

helyesléssel elfogadtattott, ugy szinte a Máté Ferenc s Kardos László urak által az eddigi könyvtárnok fáradozásáért indítványozott 25 frt. is.

Ersek Lajos indítványozza, hogy ideigl. elnök Csanak J. urnak, az egylet ügyében eddig kifejtett tevékeny buzgalmaért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék, mi is általános éljenzéssel elfogadtattott.

Ezek után az alapszabályok értelmében titkos szavazattal megválasztattak — elnöknek Csanak József, kire nézve kimondattott, hogy bár gátolva van ezuttal az elnökséget elfogadni, helyette más nem fog választatni, a. e. Szepessy Antal — 1 titk. Máté F. II. titk. Kopp I. pénztárnok Szabó Kálmán. Könyvtárnok Ersek Lajos. V. tagokul ifj. Kardos L., Makó J., Huszár K., Holvay Gy., Politzer M. Póttagokul Roth L., Jánossy J. és Veres J. urak mint legtöbb szavazatot nyertek vétettek fel.

A megválasztott elnök s alelnökhöz, őket a közgyűlésbeni szives megjelenésre felkérni egy küldöttség menesztett, mely küldöttség, miután egyiket sem találta, a közgyűlés által felkérített, hogy e hét folyamában Csanak József és Szepessy Antal urakat felkeresvén, az eredményről a választmányt tudósítsák.

Megválasztott titkár Máté Ferenc a közgyűlés bizalmát megköszönvén, kéri, hogy helyette más választassék.

Makó, Kopp J. s Ersek L. felszólalása, de különösen az összes jelen voltak általános ohajára Máté F. ur újra elfogadja e közbizalmat.

Kopp J. indítványára Makó István korelnök urnak, a közgyűlés vezetése alatt tanusított kézsége s türelméért a távozó élénk megéjlenzése, közt jegyzőkönyvi köszönet határozattott.

E közgyűlésen 208 tag közül 42 tag jelent meg, s minden habozás nélkül kimondhatom, hogy a kereskedő ifjuság intelligens részé itt összpontosult, hiányoztak ugyan néhányan kikre számoltunk, s a kiknek elmaradását hajlandó vagyok inkább a közbejött körülményeknek, mint a nemakarásnak tulajdonítani, mert uraim higgyék meg önök, azon nézetek, mit egymás közt az egylet jólétére gyűlésen kívül pipa szó mellett cserélgetnek, az sem önök, sem az egylet javára nem sokat szolgálnak. Edyüttes erők összeműködése által használhatunk önmagunknak virágzóvá tehetjük e egyletet, de ha kötelességünknek eleget hiszünk tenni az által, hogy a 6 forintnyi tagdíjat megfizetjük, s annak szellemi haladásával mit sem gondolunk, az ilyesmi szomorú világot vetne szellemi szegénységünkre. — Ily anyagi segélyezésnek csak az idős főnök uraknál van értelme, ok az ifjuság önművelődéséért teszik ez áldozatot, ez által ösztönt akarván nyújtani nekünk a „tanulásra.”

Ne szégyeljük uraim azt mit nem tudunk, hanem iparkodjunk az elmulasztottakat jóvá tenni, hisz csak a tagok részvététől függ a nyelvtan folyamatok mielőbbi életbeléptetése; az angol

— Kegyed félreértett engem; én azt ohajtánám, ha újságjokban agaramat megénekelnék; ime itt van photographiája.

— Ah! mily eredeti gondolt!
— És most karját kérem, tegyünk egy sétát, délben sok pezsgót találtam inni, nem árt, ha fejemet megszellőztetem.
— Ah! épen térizene van, pompás! jerünk arra...

Ezzel megszokadt a társalgás fonala; a parlagi gavallér magával, illetőleg vöröszínű keztyűjével, monoklijával és hajfűrteivel volt elfoglalva, míg e sorok írója pedig fürkésző figyelemmel szemlélte a czukrászda előtt összeesoportosult néptömeget, mohó kapzsisággal igyekezővén kihalászni valami feltűnő mozzanatot, a melylyel majd próbára tehesse e lapok olvasóinak türelmét.

— Önök boldog emberek, — kezdé meg a megszokadt társalgást a kétezer holdföld ura; — untalan gyönyörködhetnek a zenében, ha a katonazenekar elnémul, rákezdi Balázs Kálmán és élvezik aztán azokat a jó magyar nótákat, melyek csakis e jeles muzsikus nyirettájában honolnak.
— Mint látom uraságod szereti, ha fülét kellemes hangok csiklandoztatják. Jó, e szerint ha ellenére nincs, menjünk a „Bikába;” itt már ugys vége a mulatságnak, — kezdjük elol tehát amott, hol a híres cigány szokta az elszomorodott magyarokat föllekesíteni.

Sajnálom uram, hogy indítványát nem fogadhatom el, miután szemben két hölgy közelit, kik ismerőseim s akiknek e perczen lovagukkká is szegődöm. Isten ünne!; és ezzel a bájos két nőalak közé furakodott.

E sorok írója nem állhatja meg, hogy itt ne ecsetelje a hölgyvilág eme két kiváló szépségét. Öltözetük választékos, mindenesetre izlésre mutat; fürteik szeszélyes csigákban omlanak le

francia nyelvi tanításra nézve már birjuk. Nagy Sándor ur ígéret, ki egyelőre díj nélkül ajánlta fel működését, továbbá reményünk van, hogy Gelenczei Pál és Dr. Király Ferenc urak rövid időn szives ígéretüket a felolvasásokra nézve beváltantják.

□ A sorozás városunkban szept. 13-án kezdődik. Az érdeklettek kedveért az ide vonatkozó rendeletekből a következőket hozzuk tudomásra:

A magyar sorhadbeli csapatok kiegészítése végett az 1869-ik évre országgyűlésileg megszavazott hadjuttalékok fedezésére — s ezeknek teljes fedezése után a honvédségbe leendő sorozásra, ez idén kivételesen öt korosztály, és pedig: mint 1-ső 1849., 2-ik 1948., 3-ik 1847., 4-ik 1846., és az 5-ik korosztályuk az 1845-ik évben született ifjak vannak hivatva.

Az első és második korosztálybeliek tartoznak magukat 15 nap alatt, vagyis 1869. aug. 7-ig a kapitányi hivatal katonai osztályánál — tekintet nélkül arra, hogy e községbeli illetőségűek-e, vagy nem? — az összeírási jegyzékbe leendő felvétel végett személyesen vagy írásban jelenteni; ellenkező esetben 100 frtig terjedhető pénzbírsággal lesznek büntetendők.

Annak, ki idegen sorozó járásban tartózkodik, szabadságában áll magát tartózkodási helyének sorozó bizottsága előtt jelenteni.

Mivel a védkötelezettség általános, mind az öt korosztály, sorshuzásra köteles; a sorshuzás a polgármester ur elnöke alatt városi hatósági küldöttség jelenlétében a városháza nagyteremében fog megtörténni, mire határnapul 1869. aug. hó 25-ik napja tűzetik ki.

Az akadályozottak helyett netaláni meghaltalmazottjuk, vagy a küldöttség elnöke vagy helyettese fog sorsszámot húzni.

A védkötelezettség alul leendő ideiglenes fölmentés iránti felszólalások — magával a sorshuzási eljárással kapcsolatosan, a sorozó egyes bizottság által lesznek elintézendők.

A fölmentési czim megállapítására szükséges okmányok, az eddig gyakorlott mód szerint állítatnak ki.

Ideiglenes — fölmentések, ezentul egyedül csak csabádi tekintetekből fogantatosíthatók, mert az 1868. XL. t. cz. 17. §-a szerint, a hadseregbe, hadi tengerészetbe vagy honvédségbe való belépés kötelezettsége alul ideiglen csakis a következők mentessék:

1. a keresetképtelen apának vagy özvegy anyának egyetlen fia, vagy ennek nem létében egyetlen veje;

2. az apa halála után a keresetképtelen nagyapának vagy özvegy nagyanyának egyetlen unokája, ha azoknak fiuk nincsen;

3. teljes árvaságra jutott testvéreknek egy bátyja.

Azonban csak vérszerinti egyetlen fiúnak, unokának vagy bátyának és illetőleg egyetlen vőnek lehet fölmentésre igénye, s csak azon esetben

vakitó fehérségű vállalkra, melyeken a gondos czérnaművész tapintatos fukarsága folytán szabadon gyönyörködhetünk.

Es azok a picziny lábak!...
Hát még az arezok pirja!

Oh! arra nézve csak Petur bánnal tartunk, ki a holdvilágra ezt mondja: „Bánk bán”-ban: „lopott fény!”...
De azért ok az előkelő körök divathölgyei.

Szeretik, ha tündökölhetnek s szeretik, ha uralkodhatnak.

Es valóban ezéjüket érik.

Hogyme! midőn először a divatárus-, aranyműves- és ékszerboltok rendelkezésük alatt állanak.

Másodszor pedig üres szélkelepek, felfuvalkodott léghölgyagok lesik parancsaikat; miknek létezését csak az a hang árulja el, mely akkor jelentkezik, ha a valódi erő őket — elpukkantja.

— Ah! édes Arisztid, mond az egyik delnő, kivel sétált kegyed?

— Valami újságíró lehetett.

— Fídoné! hogy tud ön annyira leereszkedni?

— Untam magam; — de meg is járta, mert felszólítottam, hogy agaramat énekelje meg; — a photographiáját át is adtam neki.

— Minő szellemes kegyed Arisztid?!

— Mernék fogadni, hogy kutyámmal — mely az idei agárversenyen a hölgydíjat nyerte — egyszer csak valamelyik lap hasábjain fogok találkozni; mert lefesti, én azt bizonyosan tudom; oh! ezek az emberek szeretik a pikantériákat.

Es most berkesztjük e sorokat, csupán ama kérdést batorkodunk Rozmaring Arisztid urhoz intézni:

— Vajon ráismert-e magára?...

T u l l i u s.

szellemus Fényes Erzsik. a városunk egyik érdemes lakosának Fényes Menyhért urnak leányát. Áldást kívánunk e szívből eredett frigyre.

□ A kereskedő ifjak önképző-egylete jul. 25-ik közgyűléséről. T. elnök Csanak József ur jelen nem léteben, a elnökségre felkért Makó István r. tag, igen szép s tartalomdu beszéddel nyitvány meg a gyűlést, mely sajnálatát fejezi ki Csanak J. elnök ur távolléte miatt — kit körülményei akadályoznak e gyűlésen megjelenni.

Rövid kivonatban vázolja az ideigl. választmány működését, helyes tapintattal szolt az egylet céljairól, kitartásra buzdít bennünket a szellemi téren — végül a közgyűlés szives elnézését kérve — felszólítja a titkár az évi jelentés megvételére.

Titkár Máté Ferencz felolvasván a jelentést, mind az anyagi mind szellemi siker kielégíthetőnek mondható, mert dacára, hogy az egylet beruházásokba 984 frtot fektetett, az alapítványokból 500 forint van a takaréktárban letéve. Szellemi haladásunk jelentékenyebb mozzanatait, elleneink (ha ugyan még lehetnek) meggyőzésére, a tényleges megalakulástól kezdve, a következőkben foglalom össze:

Köztisztelőben álló elnökünk Csanak József ur az egyletet megnyitó emelkedett szellemű gyakorlati felolvasást tartott, melyben az ifjuságnak kijelölé az irányt a legezészerűbb s legbiztosabb haladásra. Lobmayer J. ur (ki sajnálatunkra Debreczenből távozott, hogy sokoldalú tanulmányait a közönség javára hazája érdekében érvényesítse) Cobden Richard Angolhon nagy államférfia s kereskedelmi kapacitásáról tartott igen érdekes — s tanulságos felolvasást (mit fájdalom a rozsló válszított idő miatt csak 40 tag hallgathatott). Ajan. hóban rendezett táncvizigalom — felülfizetéseben 384 frt. — jövedelmezett e könyvtár javára, a részint e pénzen vásárolt részint természetben adományozott könyvtár méltán megérdemli a figyelmet, kevés ugyan de tartalmas, ott van Buckle Geschichte der Civilisation in England — Moleschott Der Kreislauf des Lebens — világhírű munkák, — kereskedelmi szakmunkák közül Ditscheiner, a páratlan Schvebe — Andree, Schmidt, Bleubtreu, — nemzetgazdasági Kautz s Mangold munkái — Carey Társadalmi tudomány — Szótárak, Ismerettárak — Horváth történelmi munkái — Josika, Jókai, Dumas regényei — szóval bármely szakmában — avagy mulattató szép irodalmi munkákban — van választás.

A titkári jelentés után, K. I. hosszab indokolással a megválasztandó könyvtárnoknak kéri a közgyűlést 50 frt. évi tiszteletdíjt megszavazni, de egyszersmind tegye felelőssé minden általa kiadandó könyvről, s tétessék köteleességévé a választmány által meghatározott időben mindenkori tagok rendelkezésére állani.

Ez indítvány egész terjedelmében általános

T Á R C Z A.

Kisvárosi fényképek.

— Ezer menykő!
— Pardon!
— Patvarba, de tyukszemem...
— Kérem rövidlító vagyok.
— Az más.
— Mi a manó, csak talán nem képzelé ön, hogy készakarva ejtettem utamba lábujjait?...
— Ej uram nem vagyok barátja a szószaporításnak!
— Bah! mily őszinteség! te hát neheztel?
— Nem, mert ha az ön ügytelensége bosszantott volna, azóta már név- és lakjegyzékem kezei közt van.
— Most sem árt az uram, miután ohajtanám ismerni azon egyént, kinek tyukszememhez már ugyis van szerencsém.
— Nevem Rozmaring Arisztid.
— Örvendek.
— Van kétezer hold földem, telivér hátlovam s egyenruhás inasom.
— Minő nagy szerencse, már t. i. az, hogy a véletlen ily kitünő urasággal karamboláztatott meg!
— Hát maga kicsoda?
— Én egy vidéki lap szerény tárcaírója vagyok.
— Derék! no ugy felkérem, legyen olyan jó, — nyomatassa ki bogárszínű agaramat, talán híreből ismeri is?
— Nincs szerencsém.
— Kár! te hát megteszi?
— Vagyis, hogy agarát kinyomtom-e? — sajnálom uram, de épen most szándékozom belépni az állatkinzás elleni egylet tagjai közé.

helyesséssel elfogadtattott, ugy szinte a Máté Ferencz s Kardos László urak által az eddigi könyvtárnok fáradozásaért indítványozott 25 frt. is.

Ersék Lajos indítványozza, hogy ideigl. elnök Csanak J. urnak, az egylet ügyében eddig kifejtett tevékeny buzgalmaért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék, mi is általános éljenzéssel elfogadtattott.

Ezek után az alapszabályok értelmében tükös szavazattal megválasztattak — elnöknek Csanak József, kire nézve kimondattott, hogy bár gátolva van ezuttal az elnökséget elfogadni, helyette más nem fog választatni, a. e. Szepessy Antal — 1 titk. Máté F. II. titk. Kopp I. pénztárnok Szabó Kálmán. Könyvtárnok Ersék Lajos. V. tagokul ifj. Kardos L., Makó J., Huszár K., Holvay Gy., Politzer M. Póttagokul Roth L., Jánossy J. és Veres J. urak mint legtöbb szavazatot nyertek vétettek fel.

A megválasztott elnök s alelnökhöz, őket a közgyűlésben szives megjelenésre felkérni egy küldöttség menesztetett, mely küldöttség, miután egyiket sem találta, a közgyűlés által felkérletett, hogy e hét folyamában Csanak József és Szepessy Antal urakat felkeresvén, az eredményről a választmányt tudósítsák.

Megválasztott titkár Máté Ferencz a közgyűlés bizalmát megköszönvén, kéri, hogy helyette más választassék.

Makó, Kopp J. s Ersék L. felszólalása, de különösen az összes jelen voltak általános ohajára Máté F. ur újra elfogadja e közbizalmat.

Kopp J. indítványára Makó István korelnök urnak, a közgyűlés vezetése alatt tanusított készsége s türelméért a távozó élénk megjelzése, közt jegyzőkönyvi köszönet határozottatott.

E közgyűlésen 268 tag közül 42 tag jelent meg, s minden habozás nélkül kimondhatom, hogy a kereskedő ifjuság intelligens részé itt összpontosult, hiányoztak ugyan néhányan kikre számoltunk, s a kiknek elmaradását hajlandó vagyok inkább a közbejött körülményeknek, mint a nemakarásnak tulajdonítani, mert uraim higgyék meg önök, azon nézetek, mit egymás közt az egylet jólétére gyűlésen kívül pipa szó mellett eserelgetnek, az sem önök, sem az egylet javára nem sokat szolgálnak. Edyüttes erők összeműködése által használhatunk önmagunknak, virágzóvá tehetjük az egyletet, de ha köteleességünk eleget hiszünk tenni az által, hogy a 6 forintnyi tagdíjat megfizetjük, s annak szellemi haladásával mit sem gondolunk, az ilyesmi szomorú világot vetne szellemi szegénységünkre. — Ily anyagi segítségnek csak az idős főnök uraknál van értelme, ök az ifjuság önművelődéséért teszik ez áldozatot, ez által ösztönt akarván nyújtani nekünk a „tanulásra.“

Ne szégyeljük uraim azt mit nem tudunk, hanem iparkodjunk az elmulasztottakat jóvá tenni, hisz csak a tagok részvételtől függ a nyelvtan folyamatok mielőbbi életbeléptetése; az angol

— Kegyed félreértett engem; én azt ohajtanám, ha újságokban agaramat megénekelnék; ime itt van photographiája.

— Ah! mily eredeti gondolt!
— És most karját kérem, tegyünk egy sétát, dében sok pészgót találtam inni, nem árt, ha fejemet megszellőztetem.

— Ah! épen térizene van, pompás! jerünk arra...

Ezzel megszakadt a társalgás fonala; a parlagi gavalér magával, illetőleg vörösszínű keztyűjével, monoklijával és hajfürteivel volt elfoglalva, míg e sorok írója pedig firkésző figyelemmel szemlélte a cukrászda előtt összecsuportolt néptömeget, mohó kapzsisággal igyekezvén kihálaszni valami feltűnő mozzanatot, a melylyel majd próbára tehesse e lapok olvasóinak türelmét.

— Önök boldog emberek, — kezdé meg a megszakadt társalgást a kétezer holdföld ura; — untalan gyönyörködhetnek a zenében, ha a katonazenekar elnémul, rákezdí Balázs Kálmán és élvezik aztán azokat a jó magyar nótákat, melyek csakis e jeles muzikus nyirettájában honolnak.
— Mint látom uraságod szereti, ha fülét kellemes hangok csiklandoztatják. Jó, e szerint ha ellenére nincs, menjünk a „Bikába“; itt már ugysis vége a mulatságnak, — kezdjük elöl te hát amott, hol a híres cigány szokta az elszomordott magyarokat föllekesíteni.

— Sajnálom uram, hogy indítványát nem fogadhatom el, miután szemben két hölgy közelelt, kik ismerőseim s akiknek e perczen lovagukká is szegődöm. Isten önnel; és ezzel a bájos két nőalak közé furakodott.

E sorok írója nem állhatja meg, hogy itt ne ecsetelje a hölgyvilág eme két kiváló szépségét. Öltözetük választékos, mindenesetre izlésre mutat; fürteik szeszélyes csigákban omlanak le

francia nyelv tanításra nézve már birjuk. Nagy Sándor ur ígéret, ki egyelőre díj nélkül ajánlta fel működését, továbbá reményünk van, hogy Gelenczei Pál és Dr. Király Ferencz urak rövid időn szives ígéretüket a felolvasásokra nézve beváltantják.

□ A sorozás városunkban szept. 13-án kezdődik. Az érdeklettek kedveért az ide vonatkozó rendeletekből a következőket hozzuk tudomásra:

A magyar sorhadbeli csapatok kiegészítése végett az 1869-ik évre országgyűlésileg megszavazott hadjuttalékok fedezésére — s ezeknek teljes fedezése után a honvédségbe leendő sorozásra, ez időn kivételesen öt korosztály, és pedig: mint 1-ső 1849., 2-ik 1948., 3-ik 1847., 4-ik 1846., és az 5-ik korosztályuk az 1845-ik évben született ifjak vannak hivatra.

Az első és második korosztálybeliek tartoznak magukat 15 nap alatt, vagyis 1869. aug. 7-ig a kapitányi hivatal katonai osztályánál — tekintet nélkül arra, hogy e községbeli illetőségűek-e, vagy nem? — az összeírási jegyzékbe leendő fölvétel végett személyesen vagy írásban jelenteni; ellenkező esetben 100 frtig terjedhető pénzbírsággal lesznek büntetendők.

Annak, ki idegen sorozó járásban tartózkodik, szabadságában áll magát tartózkodási helyének sorozó bizottsága előtt jelenteni.

Mivel a védkötelezettség általános, mind az öt korosztály, sorshuzásra köteles; a sorshuzás a polgármester ur elnökléte alatti városi hatósági küldöttség jelenlétében a városháza nagyteremében fog megtörténni, mire határnapul 1869. aug. hó 25-ik napja tüzetik ki.

Az akadályozottak helyett netaláni meghatalmazottjuk, vagy a küldöttség elnöke vagy helyettese fog sorsszámot huzni.

A védkötelezettség alul leendő ideiglenes fölmentés iránti felszólamlások — magával a sorshuzási eljárással kapcsolatosan, a sorozó vegyes bizottság által lesznek elintézendők.

A fölmentési czim megállapítására szükségelt okmányok, az eddig gyakorlott mód szerint állíttatnak ki.

Ideiglenes — fölmentések, ezental egyedül csak családi tekintetekből foganatosíthatók, mert az 1868. XL. t. cz. 17. §-a szerint, a hadseregbe, hadi tengerészetbe vagy honvédségbe való belépés kötelezettsége alul ideiglen csakis a következők mentessék:

1. a keresetképtelen apának vagy özvegy anyának egyetlen fia, vagy ennek nem léteben egyetlen veje;

2. az apa halála után a keresetképtelen nagyapának vagy özvegy nagyanyának egyetlen unokája, ha azoknak fiuk nincsen;

3. teljes árvaságra jutott restvéreknek egy bátyja.

Azokban csak vérszerinti egyetlen fiúnak, unokának vagy bátyának és illetőleg egyetlen vőnek lehet fölmentésre igénye, s csak azon esetben

vakító fehérségű vállakra, melyeken a gondos czéraművész tapintatos fukarsága folytán s a bad on gyönyörködhetünk.

— És azok a picziny lábak!...

— Hát még az arezok pirja!

— Oh! arra nézve csak Petur bánnal tartunk,

ki a holdvilágra ezt mondja: „Bánk bán“-ban: „lo p o t t f é n y!“...

De azért ök az előkelő körök divathölgyei.

Szeretik, ha tündökölhetnek s szeretik, ha uralkodhatnak.

— És valóban ezéljukat érik.

— Hogyne! midőn először a divatúr-, arany-

műves- és é k s z e r b o l t o k rendelkezésük alatt állanak.

Másodszor pedig üres szélkelepek, felfuval-

kodott léghölgyagok lesik parancsaikat; miknek létezését csak az a hang árulja el, mely akkor jelentkezik, ha a valódi erő őket — elpukkantja.

— Ah! édes Arisztid, mond az egyik delnő,

kivel sétált kegyed?

— Valami újságíró lehetett.

— Fidoné! hogy tud ön annyira leeresz-

kedni?

— Untam magam; — de meg is járta, mert felszólítottam, hogy agaramat énekelje meg; — a photographiáját át is adtam neki.

— Minő szellemus kegyed Arisztid?!

— Mernék fogadni, hogy kutyámmal —

mely az idei agárvensyenyen a hölgydíjat nyerte —

egyszer csak valamelyik lap hasábjain fogok találkozni; mert lefesti, én azt bizonyosan tudom;

oh! ezek az emberek szeretik a pikantériákat.

— És most berekesztjük e sorokat, csupán ama

kérdést batorkodunk Rozmaring Arisztid urhoz

intézni:

— Vajon ráismert-e magára?...

Tullius.

Debrecen 1869

67-73. rész

53, 54. rész

kiegészítő

ha fölmentésétől szülőinek vagy testvéreinek el-
tartása függ, s ő e kötelezettséget teljesíti is;
törvénytelen fiu-gyermeknek hasonlóan igénye
van a fölmentésre, ha ettől függ anyja eltartása,
s ha ő e kötelezettséget teljesíti is.

Egyetlen fiu-, unoka- vagy bátyával egyenlő
igényűeknek tekintetnek ugyanazon feltételek
alatt azok is, a kiknek egyetlen vagy több fivérek
a) a sorhadi vagy tartalékbeli szolgálatkö-
telezettség alatt állanak;
b) 18 évesnél ifjabbak;
c) szellemi vagy testi fogyatkozások miatt
bármely keresetre képtelenek.

Egyetlen nőknek felszámolási okmányaik-
hoz azon írásbeli nyilatkozatukat kell mellékel-
niök, hogy az ipa vagy napa irányában a vérsze-
rinti fiugyermek kötelezettségeit valóban teljesi-
teni fogja.

A sorozó vegyes bizottságnak a felszámolá-
sok, vagy a tényleges szolgálat aluli fölmenté-
sek tárgyában hozott elutasító határozatai ellen a
fölfolyamodások, a tanács útján, kellőleg fölsze-
relve — az első hatóságai határozatnak tudomásul
vételétől számított 8 nap alatt a m. kir. honvé-
delmi miniszteriumhoz, melynek elutasító hatá-
rozatai ellen további folyamodásnak helye nincs
— terjesztendő föl.

Az ily fölfolyamodványok, fölfüggesztési
hatályljal nem bírnak.

A folyamodványok, fölfolyamodványok és
mellékleteik helyegmentesek.

A családi értesítők kiállításáért az anya-
könyvezetőknek 2 o. ért. frtnál több nem fize-
tendő.

— Meghaltak: Jul. 24. pfa Döbröbdi
Ist. I. Zsuzs. 1 1/4 év. bélsorv., Jul. 25. váradut.
Kiss Ist. zenész neje Bursi Rozália 36 év. sorv.,
Jul. 26. csapóút. Tóth Mihály 1. Jul. 5 hón. bélobb.
Garbóczy Fer. 1. Jul. 14 hón. bélsorv.

Érdekeink Debreczenben.

(Vége.)

Az egész szabályozás alá eső erdőséget és
kaszállókat általában kellene osztályozni, s a mos-
tani birtokokat a kimutatandó helyeken kieserélni
az osztályozás szerint; azon téreken azonban,
melyeken kiadatnak az új birtokok, ha erdő is
esik a kiadott birtokba, a fa értékét, vagy erdő-
érték tökéjét, egyenkint külön kellene felvéte-
ni. Megbecsültetni, és ezen becsárt is, mint egy-
szer mindenkorra szolgáló vételárt a tulajdono-
sokkal, a külön fellálandó erdőpénztár javára, a
többi váltással együtt kifizettetni, a mitől fogva
a birtokokok a nekik jutott erdőrészeknek is ki-
zárólagos tulajdonosai lennének, az erdészeti tör-
vények és szabályok s a hatóság felügyelete
mellett.

Igy az erdő, a mi a kaszállók kiadása után
fenmarad, a városi közönség erdeje lesz, s azon-
nal mint tagosított birtok a közönség veszélyei-
nek nem lévén kitéve, szigorubb oltalmi szabá-
lyok alá vétethetik, és a nagy tisztások apródon-
kint ákáczezal, erdei fenővel, vagy makkfával
beültethetnek; azon részek, melyeken a beültet-
és azonnal fogantatva nem vétethetik, csupán
szénatermelésre fordíthatatván, s felében vagy
harmadában a legszigorubb felügyelet és ellenör-
ködés mellett kiadathatván, jövedelmezethetnek;
s egy pár évtized alatt a városi közönség a beültet-
tetett helyeken mintegy visszanyerheti mindazt, a
mit a kaszálló tulajdonosoknak kiadott, kivált ha
az ákáczerdő ültetést veszi fogantatva és arra
kellő gondot fordít. — A mit ezen erdő s kas-
zálló birtokok végleges szabályozása előtt is
meg kellene indítani azon erdőrészekben, melye-
ket a város kizárólag maga használ, nevezetesen:
a Nagyerdőn, Apafaján, Monostoron, és a Savós-
kuton; kellő számú erdőszök alkalmazásával, kik-
nek állandósítása mulhatlanul szükséges volna.

Az erdővágatási turnusnak azért nem kel-
lene megváltozni, hanem menne a meghatározandó
évszám és kijelölendő tér szerint; mert míg a
mostani nagyobb erdőségek sorban levágnának,
addig az ákáczezal beültetendő té-
reken szép erdő növekednék; legfeljebb azt le-
hetne, a lehető legrosszabb esetre számítástól,
meghatározni, hogy ha valamelyik évben és téren
a polgári fa illetmény és a városi szükségekre jutni
szokott famennyiség ki nem jutna, a hiányt a vá-
ros és az illetékes polgárok aránylag viseljék.

Természetes dolog, a mint már fenebb is
említettett, hogy a kaszállóbirtokosok, a nekik
járandó erdőrészekben, az erdészeti törvények ha-
tálya alatt, és a városi előjáróság fölügyelete
mellett, szabadon rendelkezzenek erdőjükkel; s
hogy a városi közönségnek szintugy, sőt még in-
kább mint most, feladatai közé tartoznék: kellő
erdővéd személyzetet tartani, a kihágásokat szí-
goruan büntetni, — s minden óvó rendszabályt,

például az erdő körül-kerítettését, mellék utak
elzáratását, az őrházaknak a fő bejárások körül
felállítását stb. életbe léptetni és megtartásukra
felügyelni.

Ezen uton lehetne mind az egyes kaszálló
birtokosok tulajdoni joga megóvásával, mind a
városi pénztár javára, mind az erdő fentartási ér-
dekekkel megegyezőleg, e nehéz kérdést elintézni;
de míg az erdőségek száz meg száz apró birtoko-
sok közé beekelve és a felügyelet s ellenörködés,
a magán érdekekkel minden pillanatban össze-
surlódása miatt, lehetlenítve lesz: addig nemcsak
erdőt nem lehet nevelni, sőt a meglevőt sem le-
het megtartani.

Különfélék.

— F. évi május 15-én nyitott meg ünne-
pélyesen a berlini egyetem új vegytani inté-
zete, melynek fölépítésére az első ásószerűs
1865. május 15-én eszközöltetett. E minta-inté-
zet, mely igazgatójának Hofmann tr-nak terve
szerint építettett, 318000 tallérba került. A meg-
nyitási ünnepélyen, mely alkalommal Hofmann
tr. érdekes előadással avatta föl az intézetet.
tanítványain és számos vendégen kívül a német
vegyszeri társulat tagjai is részt vettek. A német
egyetemen egymásután emelkednek a vegytu-
dományok szentelt paloták; így Heidelberg, Göt-
tinga, Greifswald, München, majd ismét Bonn,
Berlin és Lipcse egyetemei mindnyájan büszkén
mutathatnak azon nagyszerű épületeikre, melyek-
nek csarnokaiban a vegytudomány útjait föl ta-
nyájját, hogy onnan áldásos befolyását az ember-
ségre korlátlanul, minél tágasb mérvben gyako-
rolhassa. Csak az osztrák állam nem veté le ekko-
rig a tudományok fejlesztése iránti közönyét. Ná-
lunk a pénzt kaszárnyák építésére, s a katonai
egyenruhák minduntalan fogantatva vett átalaki-
tására fordítják, s innen van, hogy míg Bécsben a
vegytani intézet még ma is a Theresianum bar-
langjaiban és vermeiben van elhelyezve, Pesten
egy új vegytani intézet felállítására nagy nehezen
csak 70 000 ftot sikerült az okt. ügyi ministe-
rnek fordíthatni, ezt is kölcsön útján. Ha meggon-
doljuk, hogy a berlini labororium a mi pénzünk
szerint 600,000 ftba került, méltán kérdehetjük,
hogy minő less az a labororium, melynek építé-
sére csak 70,000 ft utalványzatott, s hogy áta-
lában lehetséges-e mai napon ezen az áron csak
egy kissé it jelentékenyebb bérházat emelni.

— Konstantinápolyba megérkezett Vido, a
francia császári udvar háznagya, a császárné
fogadtatására szükségelt intézkedések berende-
zésére.

Belföld.

Szabadság a közép s felső iskolák tan-
rendszerében.

I.

(—) Mielőtt a cikkem élre tűzött fontos
kérdés érdemleges fejtegetésébe bocsátkoznám,
üdvözlöm kell a „Debreczen“-t mivel a nagy
magyar alföld fővárosának szellemi érdekeit kü-
lönösen szem előtt tartva, a részletes növelés-
tanítás-ügy iránt is, nemesen érdekelve viseltetik.

Nagyon jól van ez így.
Mert míg ezáltal egy részről az anyaginal
kétségenkivül nagyobb horderejű szellemi élet
iránt való érdekléltség- s közönyösségnek vád-
ját hárítja el magáról a művelt világ részrehajlat-
lan ítélőszéke előtt, más részről naponkint tanu-
bizonyoságot tesz Gaume im ez aranyzavainak
igazsága mellett: „A növelés a társadalom, a nö-
velés a jövő, mert a növelés maga az egész ember
a siron innen, a siron tul.“

Cicero is sokat elmélkedett afelett, hogy
miáltal használhatna legjobban az emberiségnek,
és fontosabb nem jutott eszébe, mint polgártár-
sait a legjobb tudományok ismeretére vezetni,
oktatni.

A tudomány a világ emeltyűje lévén, szel-
lemi képzettségünk polgártársaink javát, üd-
vét, boldogabb állapotát mozdítjuk elő. Tudomány
által fényt, díszt szereshetünk hazánknak, hiszen
a magyar koszorus költő szerint is „nem hoz
ugyan sok ezüstöt, aranyt, de hoz majd porunknak
hírt, életet.“

Mindezekből napfényesen kiderül a meg-
dönthetlen axioma, hogy t. i. csak a célszerű ta-
nitástól függ polgártársaink szerencséje, függ ma-
gának a hazának felvirágzása.

Bizonyára a haza felvirágzásának s a hon-
polgárok szerencséjének eszközését célozza a
kegyes ohaj is, mely e lapok 8-ik számá-
ban olvasható azon sorokban, melyek a főiskolá-
nak munkálataiba vett építkezéséből merítvén az
alkalmat, így kiáltanak fel: hát a tanrendszer
avult épülete mikor építették ki??

E kettős kérdés az összhaza egyetemes tan-

ügyéhez is intézhető, tanár, tanuló, szülék s min-
den ügybarát részéről.

Mert véghetlen az anomaliák láncolata fe-
gyelem- s tanrendszerben egyaránt.

Jól jegyzé meg t. cikkirő ur, hogy e társa-
dalmi nyilt seben, különösen a tanrendszert ille-
tőleg, csak egy gyógyfű van hivatva segíteni — a
t a n s z a b a d s á g.

Mily égető szükség gyanánt jelenkezik e jo-
gosult ohaj minden szabadérzésű kébelben, szót-
gáljon némi bizonyítékkal a II. alatt közlendő a
illetékes tapasztalatra épült elmefuttatás.

II.

Nem lehet igaz, őszinte barátja az állam,
közjó s a nemzetek fölvirulásának, ki a vallásér-
kölcös elemet a társadalom minden rétegeből, te-
hát a szelid Muzsák hajlékaiból is kiküszöbölni
ohajtja.

A haladás e nagy bajnoka, az emberiség e
praetensiv boldogítója valószínűleg átültette s
meghonosítva szerétné látni eddig még be nem
métélyezett iskoláink padjain is a modern divatu
philosophia forró képzelemszulte gyártnányait, és
az új socialis tanok forradalmi agyremeit.

Meggondolta-e káros, romboló következmé-
nyeit elme s kedélyre?

E vészteljes irány, míg egyrészlől az elmét
zavart s egyiptomi sötétségű fogalmak tömkelegé-
be sodorná, s a szív nyugalmát, boldogságát kéte-
lyek kigyóival és az érzéki kéjek öldöklő maszla-
gával aláásná s kipusztitaná, másrészlől az embert
magasztos rendeltetésétől, istentől könyörtelenül
elszakítaná, s a lelket az állati elaljasodás büz-
ködt posványaiiba szabadulás reménye nélkül alá-
meritené. (Vége köv.)

— Levél a parádi timsós fürdőből.
A szép parádi völgy két nevezetes gyógyfürdője
a Csevicze és Timsós fürdő nagyon csekély távol-
ban fekszik egymástól, mi igen előnyös azon be-
tegekre nézve, kiknek meggyógyulására előbb az
egyik aztán a másik nem víz kívántatik. — Hogy
a két fürdő közül melyik a látogatottabb, azt ba-
jos volna meghatározni — egyszer itt majd amott
emelkedvén felül a vendégi létszám. — A timsós-
fürdőben jelenleg oly nagyszámú vendégsereg, hogy
a rendes bérszobákon kívül, minden házmesteri
és vadászlak ki van véve, s örül ki egy kis pa-
raszszobába megvonhatja magát.

A napot a ritka kirándulásokon kívül séta,
társalgás s este tánczcal töltik el. — A cigány-
zene Pestről való, s igen megvan vele elégedve a
közönség, mit a napokban volt hangverseny sor-
solás s tánczcal egybekötte is bizonyít, — mely-
nek jövedelme a cigányok javára fordítottatik. —
A hangversenyben közreműködők voltak zongor-
rán Fáy Barnáné urhölgy, Pusztay Róza s Aron
Sidónia kisasszonyok és Mártonfalvy ur. Daray
Carolin k. a. pedig énekelt. Általában igen jól si-
került e kis hangverseny, s a közreműködők ju-
talmát virágkoszorok képezték. — A kisorsolás
után következett a táncz, reggelig tartott, a mu-
latság, melyen a szomszéd Cseviczből is részt
vettek.

Külföld.

— AMERIKA. Washingtonból jelentik, hogy
a féniek mindent elkövetnek az egyesült államok
kormányra és Angolország közti új diplomatiái
zavarok előidézésére. A feni mozgalmak nehány
vezetője kihallgatáson volt az állam ministereinél.
A pénzügyminister Boutwell, és a tengerészeti
minister Robefon lépéseket ígértek tenni az an-
gol kormánynál, az Angliában fogva levő féniek
kiszabadítására. A fő államügyész azonban a fé-
niek ugyan ezen kérelmére tagadólag válaszolt.

— RÓMA. Az exminister Cantelli gyakori
megjelenése most már valamivel többnek tűnik
fel egyszerű czéltalan utazásnál, és pedig annyival
inkább, mert harmadszori megjelenése alkalmá-
val látogatásokat is tett a bibornokoknál. Hogy
azonban végezhetett e valami fontosabbat, arról
még semmi bizonyos nem jutott a nyilvánosságra.
— A mult csütörtökön a pápánál rendkívüli con-
gregatio tartatott, melyen minden Rómában szé-
kelő bibornok, s a pápa ministerei megjelentek.
Az idegen helyőrségnek szeptemberben leendő
elvonulása tárgyaltatott. Azonban senki nem ad
hitelt az idegen csapatok elvonulásának. — Leg-
közelebb megjelent Róma statisztikája. A lakosok
száma 220,332. A Rómában lévő 54 plebániában
voltak: 32 bibornok 26 püspök, 1366 világi póp,
841 papnövendék, 2959 szerzetes, 2256 apácza,
10,207 katoná, 637 nem catholikus keresztény
4682 izraelita, 328 elítelt fogoly.

Legujabb.

— A magyar delegatio hadügyi albizottsá-
gában, a Dunára építendő 2. amerikai rendszerű

Monitor iránti vélemény elfogadtattott. — Macs-vinczky a híres rablót elfogták.

— Bécs, jul. 26. Golecky püspök Rómába folyamodott hogy a Carmelita nőket Krakótól ne-hány mértföldre eltávolíthassa. A hivatalos jelen-tés a zárdai dolgok felől tegnap érkezett az igaz-ságügyi miniszteriumhoz.

— Krakó, jul. 26. Az itteni törvényszék oda utasított, hogy kizárólag és minden mellék tekintet nélkül a büntető törvénykönyv szabályai szerint járjon el.

— Madrid, jul. 26. A carlista ügynökök elfogatása folyton tart. Pampelónában összeeskü-vés fedezettett fel. Az összeesküvés egyik feje el-fogatott.

— Paris, jul. 26. Nem áll azon hír, hogy a petersburgi követet, Talleyrandot Benedetti fog-ná helyettesíteni.

Közigazgatás.

— Debreczen, jul. 27. Heti vásárunk csak középszerűleg volt látogatott, mindenféle élelmi cikket közép mennyiséggel szállítottak, élel nem sok hozatott a sem volt kapós, leginkább a tengeri talált vevőkre, a hétfői árak lényege-sen nem változtak a buza felső ára 7 ft 20, két-szeres 6 ft 40, rozs 5 ft, árpa 4 ft, tengeri 5 ft 20.

— Kenyeret a hetfőinél valamivel többet szállí-tottak, kelendősége drága volt, Szatmárról ami igen kevés aszalvány s főzések hozatott, a sem volt kapós. Zöldség s krompli elég sok s mérsékelt árakon kelt. A Krompli zsakja 1 ft 30 — 60 kr. Dinnye naponta több s ölesőbb. — Nyersbort ke-veset hoztak, igen hamar s a mult heti áraknál drágábbban kelt, ellenben a készbörnek csak kö-zépszerű kelete volt, leginkább a nagy feketebör talált vevőkre, párja, 33 — 35 fiával.

— Pest jul. 26. Tegnap és ma csaknem tropicus hőség volt; a vizálás fogyó félben. A gab-naület igen nyugottan folyt, köblönkint 5—10 krral szállott az ár. Buza 85 π -tos 4 ft 25 kr, 83 π -tos 3 ft 90 kr, 87 π -tos 4 ft 75 kr, rozs 80 π -tos 2 ft 10 kr, árpa és tengeri nem fordul elő.

Bécsi tőzsde jul. 27. cs. arany 5 90. ezüst 121.75

155-ik árjegyzék az „István“ gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. ében, kötelezettség nélkül).

	ft.	kr.
A. Asztali dara nagy szemű	13	40
B. Ugyanaz apró szemű	13	40
C. Dara középszerű	12	20
O. Királyliszt	15	20

1. Lángliszt	12	—
2. Montliszt	11	60
3. Zsemlyelisztt különös	11	—
4. Ugyanaz	10	40
5. Fehér kenyérliszt I. rendű	9	—
6. Ugyanaz II. rendű	7	60
7. Barna kenyérliszt I. rendű	7	—
8. Barna kenyérliszt II. rendű	6	—
Kétszeres liszt	—	—
Rozsliszt I. rendű	7	40
Rozsliszt II. rendű	5	40
000. Árpakása	18	—
00. Árpakása	16	—
0. Árpakása	14	—
1. Árpakása	11	—
2. Árpakása	10	—
3. Árpakása	9	—
Lábliszt	3	—
Korpa	2	—
Árpatiszt	4	—

Minden zsákért 1 ft fizetendő. — E betétet azonban a vevő visszakapja: ha a zsákot, az elviteltől számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazsállítja.

Utánvétel mellett visszaküldött zsákok nem fo-gadtatnak el.

Simaőrles mázsánkint — — — — 60 kr.

Darálás — — — — — — — — 70 kr.

Debreczen, jul. 25. 1869.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Egy csupán 5 hóig használt, tökéle-tesen a hordozhatásra felszerelt

Garetféle cséplőgép

4 ló-erőre

a legjobb állapotban, kezeség vállalás mellett, örök áron jutányos feltételek mellett minden órán előadó.

Ertekezetheti Stegmüller és Klekner vaskereskedésében Debreczenben.

37. 1—5

Haszonbérihirdetés.

A Nánás város tulajdonához tartozó,

3 belső és 2 külső koresma,

2 mézarszék, az ital- és

buszméresi joggal,

az 1870. é. jan. 1-ső napjától, az 1872.

é. é. év. okt. 8-dik napján Nánás város

közhatalmál a d. e. órákban, nyilvános

árverés útján haszonbérle adandók le-

vén: a bérlemi kívánók az említett na-

pon kellő bányapénzzel ellátva, azon fi-

gyelmezéssel hivatnak meg, hogy a

haszonbéri feltételek a h. n. ársági jegy-

zői hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Kelt Nánáson, a városi közönségnek

1 évi jul. 4-én tartott közgyűléséből.

35. 1—5

Arverési hirdetés.

A debreczeni váltótörvényeknek f.

évi márcz. 1-én 2089 sz. a. kelt vég-

zése folytán ezennel közzhírre tétetik,

mikép a Hegedűs Károly eszótömege

Imre Gábor mint felperes részére Le-1-

d e n f r o s t Gyula mint alperesétől 2500

ft váltói tartozás s járulékat erejűg le-

foglalt ingóságok, nevezesen: a kézi

zálogul letételeményezett 5 db 2700 ftos

váltói tőkéről szóló, a Hegedűs Károly

eszótömegebe bejelentve s megítélve

levő actív követelés a helybeli kir. vál-

tótörvények tárgyú törvényben f. é. jul.

30-dik napján d. u. 5 órákor nyilvános

árverés útján készpénzfizetés mellett el-

fognak adani. — Mire a venni kívánók

meghívatnak.

Debreczen, jul. 26. 1869.

A váltótörv szék ki küldött

38. 1—3 végrehajtó.

Biztosításra felhívás.

Az „Azienda Assicuratrice“ legrégibb biztosító-intézet biztosítást ajánl széna, szalma és takarmányoknál tűz ellen, díjtételei a legolcsóbbak.

Nagymennyiségű takarmányt biztosítók azon előnyben részesítenek, hogy a biztosítandó anyag a társulat által egész értékben is felvétetik, s a biztosítók 10% díjelengedésben részesülnek, mely a befizetés alkalmával leszámítandó fog.

Mindenkinek figyelmébe ajánljatik.

Az „Azienda Assicuratrice“ főügynöksége tudatja a n. é. közönséggel, miszerint biztosítási ágát egy új irányban terjesztette ki, nevezetesen minden-nemű véletlen körülmény avagy baleset okozta sértődés ellen, mely az embert a legkisebb mértékben is illetné, s mely által betegség avagy munkáiban aka-dályozás állana elő. Ily nemű biztosításokat a legjutányosabb díjak mellett el-fogad és bővebb felvilágosítást ad a főügynökség Debreczenben

Katz Jakab,

39. 1—6 rindája Széchenyi-utca 1762. sz. a.

Pályázat.

Beretyó-Ujfalu m. város cserép- és téglagyárt vállalkozás útján oly módon szándékozáván létesíteni, hogy bizonyos ideit használat után a vállalkozó az összes gyári épületeket és felszerelvényt a M. város tulajdonában bocsássu át: a vállalkozni akarók felhivatnak zárt ajánlataikat bezárólag folyó év augusztus hó 22-ig alulirtozh intézve benyújtani s augusztus hó 22-én B.-Ujfalu község házánál a pályázat eredményének ki hirdetése és eshetőleg a szerződés megkötése végeit személyesen megjelenni; közül-ök annak adatván előny, ki a községlakosoknak törlesztésé-re cserépet és téglát ígér adni.

Kelt Berettyó-Ujfaluban Julius 18. 1869.

Papp Tamás,

35. 1—5

főbíró.

Szerkeszti s kiadja: Oláh Károly.

Negyven éves köhögés meg-gyógyítása.

Hoff János udvari szállító központi raktárának Bécs-ben Kärtnering 11. sz.

Kienitz, márcz. 5. 1869. Nyálkásvoltom önnek kitünő maláta gyártmányai használatát után esodálatos gyorsasággal eltűntek s a lé-lekzési szervek ismét egészen szabadok. Holl, tanító. — Gr.-Göfritz, márcz. 9. 1869. A Hoff-féle maláta-kivonat-serrel és csokoládéval a legtöbb betegnél kitünő gyógyhatást eredményezett. Dr. Kirchmayer, — Holowans, márcz. 29. 1869. Küldjön ön nekem a szokott mód szerint kitünő maláta gyártmányaitól is Wikowna, bárónő. — Modern, ápril 6. 1869. Kérem nekem jelesül ható ma-láta-czukorkáiból küldeni. Karg, báró. — Zempelburg, márcz. 9. 1869. Önnek maláta gyártmányai nálam is esodálatos módon jóknak bizonyultak, 40 év óta szenvedtem hurutos köhögésben, melyhez most jelentékeny testi gyengeség is társult. Az ön maláta-kivonat-egészségi sere hosszabb használatának köszönöm nemcsak testi me-g-erősülésemet, hanem régi idült köhögésem is elmaradt. Pauline Kammitzer, m. k.

A csupán egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonat egész-ségi ser, valamint a maláta-egészségi csokoládé és kivonat-czuk-rocskák, kaphatók egyedül Bécsben, Kärtnering 11. sz. a. Az eti-quetteken Hoff János keze írása áll.

Debreczenben raktár létezik Weber Já-nos fűszerkereskedésében, valamint Rotsch-nek V. Emil gyógyszeráránban.

Á R A K: A maláta-kivonat egészségi ser 6 üveg 3 ft 70 kr, 15 üveg 7 ft, 28 üveg 14 ft, 58 üveg 27 ft 50 kr, 120 üveg 55 ft. — A maláta csokoládé 1. sz. 1 π 2 ft 40 kr, 2. sz. 1 π 1 ft 60 kr, 3. sz. 1 π 1/2 π ingyen; 10 π -nál 1 1/4 π . — A maláta csoko-ládé ser, mely a gyermekeknél az anyatejet helyettesíti, 80 és 40 kr. A czukorkák π -ja 60 és 50 kr. Bécsből le. 24.—1—1?

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.